

Han lærer norske studenter om fornybar **LUFTING PÅ K**

HJEMMEKONTORET: Stein Bergsmark er koordinator for fornybar energi-studiene ved Universitetet i Agder. Og han er av den oppfatning at klimaendringene ikke er menneskeskapte,

energi. Hjemme tviler han på klimakrisa:

KLIMALOFTET

I STRID: Historien er spekket med outsiders som til slutt fikk rett. Den er enda fullere av outsiders som bommet. I hvilken gruppe hører Stein Bergsmark hjemme?

Av Knut Gjerse Olsen (tekst) og Anniken C. Mohr (foto)

DOKUMENT

Man skal trå varmsomt over gulvet til Stein Bergsmark. Det var ikke det; furugulvet i huset på den idylliske skogeiendommen Øvergård

utenfor Tvedestrand i Aust-Agder var solid. Det hadde ligget der i noen år og tålte litt. I det siste hadde det imidlertid blitt dekket av stadig nye stabler med papirer: lange remser med artikler, forskningsrapporter og egne analyser. Alt sammen var sirlig organisert, på rekker og rader. Arkivet dekket omtrent hver eneste kvadratmeter av gulvet på loftet, noe som gjorde det vrient for en besøkende journalist å bevege seg uten å ødelegge fysiologens høyst private forskningsprosjekt.

Studentene ved fornybar energistudiet på Universitetet i Agder skulle bare visst hva han hadde liggende her. De skulle bare visst hvor mange kvelder Stein Bergsmark hadde sittet under en lampe inne på sitt private arbeidsrom, at selve koordinatoren for studiet der man lærer om elbiler, solcellepanel og CO₂-utslipp helt privat, når han ikke underviste neste generasjon fornybar-eksperter, utkjempet en kamp for å få verden til å forstå at klimaendringene hadde naturlige årsaker, at utslippene våre omtrent ikke spilte noen rolle, at regnet som hamret mot vinduet denne kalde ettermiddagen i mai, mens han trippet over sitt arkiv på jakt etter et bestemt dokument, ikke skyldtes annet enn naturlige svingninger som har vært der alltid og som var så mye sterkere enn menneskehetens tukling med atmosfæren noensinne vil bli.

Han hadde aldri sagt noe til studentene. Ikke et pip. Han var en lojal fag-

FN OG KLIMAKRISA

- FNs klimapanel IPCC ble opprettet i 1988 for å sammenstille kunnskap om klimaendringer.
- Panelet har publisert fem hovedrapporter, den ferskeste i november 2014. 830 forskere og eksperter var med.
- Rapportene viser at klimasystemet er under oppvarming. Mange av endringene siden 1950-tallet er de største en har sett. Atmosfæren og havet er varmere, snø og is har avtatt, havnivået har steget, og konsentrasjonen av drivhusgasser har økt. Det er svært sannsynlig at menneskelig påvirkning har vært den dominerende årsaken til den observerte oppvarmingen siden midten av det 20. århundret.
- En underskog av kritikere har vokst fram. De mener endringene er marginale, ufarlige og ikke menneskeskapt. I Norge kaller de seg Klimarealistene.

mann, som han selv sa. Studentene visste at fordelene med el-biler var diskutabile globalt sett, at hvis du fyrer med ved i stedet for gass, spyr du ut dobbelt så mye CO₂, og at det var dumt hvis man skulle nå klimamålene for 2020. Men de visste altså ikke at læren mente utslippene var ufarlige og klimamålene unødvendige.

Stein Bergsmark og kona har fem rom på loftet. På tre av dem var gulvet dekket av disse papirene. Omtrent samme andel av fritida hadde de siste to årene gått med til dette.

– Ta med deg dette notatet, sa han, sittende på huk foran en av stablene. Han rakte meg en artikkel.

– Les det. Så spør du Cicero. Ikke ta til takke med et omtrentlig svar. Be om et klart «rett» eller «galt». Be om å få det skriftlig og datert, slik at jeg kan bruke det i mitt arbeid. De kommer ikke til å våge, sa han, nå stående i havet av rapporter og grafer.

En klimaskeptiker blir til

Alt sammen begynte i 2007. Al Gores presentasjon «An Inconvenient Truth», den berømte forelesningen han holdt da han sammen med FNs klimapanel mottok Nobels fredspris, traff Stein Bergsmark «som en kanonkule», som han selv sier. Bergsmark, som er utdannet fysiker, ble bekymret og begynte å leite etter informasjon om klimaendringer og

KLIMAREALISTER: De norske skeptikerne, som betviler Klimapanelets konklusjoner, er av voksen alder. Her er mange av dem samlet i Urbygningen ved Universitetet i Oslo.

DOKUMENT

Lufting på klimaloftet

utslipp. Noen år seinere overtok han ledelsen av studieprogrammene i fornybar energi ved Universitetet i Agder, og begynte det han selv beskriver som en omfattende litteraturstudie som fortsatt ikke er ferdig. Resultatene overrasket ham. Han fant hundrevis av artikler av forskere som gikk på tvers av Klimapanelet. Han fant tall og grafer som viste at vi ikke sto i noen klimakrise.

Plutselig var han en av de latterlige: de konspiratoriske, de håpløse kverulantene som nektet å gå med på det en verden av forskere hadde fastslått: at kloden var i trøbbel. Koordinatoren ved fornybar energi ved Universitetet i Agder gikk inn i rekkene til dem som mente vi var offer for verdenshistoriens mest vellykkede informasjonskupp.

Klimabløffen

Våren 2015, da jeg sto og balanserte mellom papirene på loftet hans, hadde

hans toårige private studie munnet ut i en 81 sider lang rapport. Klimakrisa er sterkt overdrevet, sto det. Vi var inne i en varmepause, dataene viste det: Atmosfæretemperaturen sluttet å stige i 1998. Og det var mer: Påstanden om at 2014 var det varmeste året noensinne, var uten vitenskapelig dekning. Det var ikke påvist noen empirisk fysisk sammenheng mellom økning av CO₂-konsentrasjonen i atmosfæren og de observerte klimaendringene. Det eksisterte dessuten ingen alminnelig vitenskapelig konsensus om menneskeskapte klimaendringer, ikke utenfor Klimapanelet og deres tilhengere. Tusenvis av forskere hadde sett lyset, men de slapp ikke til. Det fantes grafer som viste varmepausen. Det fantes bilder av Niagarafallene som i 2014 frøs for første gang på mange år.

Påstandene var altså ikke løse ideer fra den innerste kroken på en brun pub. Stein Bergsmark, fysiker med ansvar for fornybar energi-studiet på et norsk universitet, hadde lansert sammendraget sitt med 81 sider dokumentasjon.

Snart skulle han også få støtte fra en professorstjerne fra det anerkjente Massachusetts Institute of Technology (MIT), som var på vei til Oslo.

Mai 2015 var den kaldeste og våteste utgaven av måneden Norge hadde sett på mange år, og det var som om en kjølig, flau vind nådde helt opp til de norske klimaforskerne på Blindern.

«Så klart er det påvist. Jeg vet ikke hva de forventer»

**RASMUS BENESTAD,
KLIMAFORSKER**

Stein Bergsmark viftet med rapporten sin og smilte.

– Jeg kommer bare til å akseptere svar som er skriftlig og datert, sa han.

Det ble et langdrygt farvel. På vei ned trappa fra loftet ba han meg vente mens han hentet en annen rapport jeg burde lese. Da jeg tok på meg skoene, løp han opp igjen for å finne enda en som han ville jeg skulle ta med til Cicero, til Meteorologisk institutt og til avisleserne. Etter at kona hadde ønsket oss en god reise tilbake til Oslo, gjentok han at han bare ville akseptere skriftlige og daterte svar fra Cicero.

– Provosere dem litt, sa han.

– Og send meg svarene så jeg kan bruke dem.

En usedvanlig begivenhet

Richard Lindzen sto nede ved podiet i auditorium 1 i Geobygget på Blindern i Oslo og ventet mens salen var i ferd

med å fylles opp. Lindzen, en 75 år gammel pensjonert atmosfærisk fysiker ved det prestisjetunge universitetet MIT, bar dette preget eldre profesorer ofte har av at noen nettopp har dratt dem ut av et dunkelt kontor der de i årtier har forskanset seg med sine bøker, rapporter og – i Lindzens tilfelle – temperaturmålinger. For Lindzens del var kanskje isolasjonen reell også på et intellektuelt plan. Ifølge etablerte norske klimaforskere er han i alle fall å regne for en ensom svale. Han innehar nemlig to egenskaper som sjelden kombineres: Han er både høyt ansett som vitenskapsmann, og han er klimaskeptiker. Lindzen har faktisk vært medforfatter til et kapittel av en tidligere Klimapanel-rapport. Han kan derfor med en viss rett hevde å være – i alle fall bitte litt – nobelprisvinner.

Stein Bergsmark skulle egentlig vært et helt annet sted. Han hadde et par dager i forveien fortalt meg hvor bittert det var at han og kona skulle på ferie til den greske øya Samos akkurat nå, da den store stjernen på den klimaskeptiske himmelen besøkte den norske hovedstaden. Men nå sto han vitterlig her. Han hadde overtalt kona og stokket om på noen avtaler i byen for å få med seg i alle fall første del av foredraget før ekteparet måtte suse avgårde mot Hellas.

– Jeg måtte stokke om for å få med meg dette. Dette er en begivenhet, sa

«Global warming»

ENSOMME SVALER: Stein Bergsmark fikk hilse på Richard Lindzen (sittende). 75 år gamle Lindzen er noe så sjelden som klimaskeptiker – og høyt ansett vitenskapsmann.

han før han satte seg – helt ytterst på stolen – på andre rad.

Samtidig begynte salen å fylles opp av godt voksne menn med grått hår. Jan Erik Solheim, en sentral skikkelse i Klimarealistene og ellers professor emeritus ved Institutt for teoretisk astrofysikk, kom bort og hilste.

– Som du ser, er det mange godt voksne, en del pensjonister, mange ingeniører, sa han og la nærmest unnskyldende til at det var en høy andel forskere og vitenskapsfolk med faglig bakgrunn, men at ikke så mange yngre våget å stå fram som kritiske til de rådende oppfatningene.

Champions League på podiet

Lindzen holdt to foredrag denne kvelden. Et av teknisk og vitenskapelig art, her i Geobygget på Blindern. Siden også et av mer politisk karakter i Universitetets ærverdige urbygning i sentrum av Oslo. Lindzen tror en dobling av CO₂ i atmosfæren gir liten oppvarming. Han mener – som Stein Bergsmark – at vi er inne i en varme-pause, og at den oppvarmingen vi tidligere har sett, skyldes naturlige svingninger, noe kloden alltid har opplevd. Han mener dessuten at en viss oppvarming bare blir en fordel: Mindre temperaturforskjell mellom ekvator og polene vil gi færre stormer, mindre ekstremvær. Alt sammen er å regne for dypt kontroversielt.

I pausen mellom forelesningene

FOREDRAG: Richard Lindzen forteller tilhørerne om fysikkens lover og klima.

satt jeg meg ned med Lindzen og Klimarealistenes Jan-Erik Solheim. Jeg sa at jeg slet med å forstå hvordan det kunne ha seg at en hel verden skulle være lurte; om ikke de aller fleste mektige selskaper og regjeringer hadde mye å tjene på å avsløre at klimakrisa var en bløff og at vi kunne fortsette å brenne olje og kjøre bil og fly.

– Jeg kan ikke gi deg noe godt svar, sa Lindzen, og la til at han trodde oljeselskapene ikke brydde seg.

– De vet at biler ikke kan kjøre på appelsinjuice. De vil bare vite hvilke betingelser de har å forholde seg til. Dessuten driver de ikke med forskning, og hadde de blitt fersket i å finansiere klimaskeptisk forskning, ville de ikke bare tape ansikt selv, men også ødelegge troverdigheten til forskeren, sa Lindzen.

Han viste til det et jerntriangel be-

stående av forskere som kommer med meningsløse uttalelser, mediene og andre aktører som oversetter forskningen til full alarm og til slutt politikere som agerer og sender penger i retning forskere som atter en gang slår alarm.

– Se nærmere på de alarmerende grafene, både på skalaen og på feilmarginen. Den reelle temperaturforandringen er marginal, sa han.

– *Less than a handshake*, sa Jan-Erik Solheim og strakk fram hånda.

– *Global warming is nonsense*, la Lindzen til.

Det var ikke bare Stein Bergsmark som kjente på en viss følelse av høytid denne kvelden. Jan-Erik Solheim sa at han hadde jobbet i lang tid for å få Lindzen til byen. «Egen klasse», mumlet en eldre herre da del to av dobbeltforelesningen skulle til å begynne. «Størt», sa Klimarealistenes mediekontakt Geir Aaslid, som ellers er kjent som aktiv i Piratpartiets tidlige stunder i Norge. Selv Rasmus Benestad ved Meteorologisk institutt og hans meningsfelle Bjørn Samset ved Cicero, som begge mener Lindzen bommer kraftig i klimaspørsmålet, omtaler ham henholdsvis som meget anerkjent og som en «god skeptiker som stiller gode spørsmål». I etterkant av forelesningen i Bergen to dager seinere, sa professor Tor Eldevik ved Bjerknessenteret på Universitetet i Bergen til NRK at det var «Champions

League som sto på podiet og pratet i dag».

Stein Bergsmark fikk ikke bare høre, men også hilse på sin guru før han og kona dro avgårde til Samos. Med seg i kofferten fikk han Powerpointene til Lindzen, så hadde han noe å lese på under middelhavssola. Det var tross alt i ferier og fritid han måtte finne tid til sin klimaforskning. På jobb var det duket for eksamenstid, og studentoppgaver om elbiler og solcellepanel samlet seg opp på kontoret.

På siste side i rapporten han ga meg før han reiste på ferie, var det en ferdigskrevet vitenskapelig uttalelse til signering, skrevet på engelsk. Bergsmark ville utfordre mainstream-forskere til å signere på noen påstander. Han ba meg se hvem jeg fikk med:

«Jeg har i min besittelse, og vil publisere i et større norsk medium innen fire uker, solid empirisk fysisk bevis på at CO₂ er den primære og dominerende driveren til temperaturstigning og klimaforandring», het det blant annet. – Ingen vil våge å signere på noe slikt. For de vet at det ikke er sant, sa han.

Så tok vi farvel.

Himmel og hav

Argumentasjonen til Stein Bergsmark er til forveksling lik Richard Lindzens. Hans sentrale påstand om varmepausen er basert på

is nonsense»

RICHARD LINDZEN, MIT-PROFESSOR

DOKUMENT

Lufting på klimalofet

en graf som viser at temperaturen sluttet å stige i 1998 – selv om det er sluppet ut mer og mer CO₂ hele tida. Det

er flere problemer med den påstanden, skal vi tro etablerte klimaforskere. For det første baserer grafen seg på ett datasett fra England som har dårlig dekning nord for 60 grader, hvor det i de siste årene har vært størst oppvarming. Det finnes også andre data for global middeltemperatur som viser en temperaturøkning også det siste tiåret. Bjørn Samset, som jobber ved Cicero, er dog enig med Bergsmark i at atmosfæretemperaturen har flatet noe ut. Men:

– Vi måler klimaendringer, ikke overflatetemperaturer. Han må se hele bildet: Isen i polområdene smelter, havnivået stiger, og havtemperaturen stiger. Mye av temperaturøkningen er samlet i havet de siste årene. Dessuten har ekstremene fortsatt å gå opp. Temperaturen i de fem prosent varmeste dagene i løpet av året har steget. Vi ser mer nedbør på dagene med absolutt mest regn innenfor en time. Det er også en del av klimaet, og det er en del av det vi forventer som følge av menneskeskapte endringer, sier han.

Samset reagerer også på at klimaskeptikerne alltid tar utgangspunkt akkurat i det herrens år 1998 når de legger fram sin varmpause.

– Dette var et kjempevarmt år. Stillehavsfenomenet El Niño var ekstremt. Dette er et fenomen der varmt vann stiger opp i Stillehavet og varmer opp overflaten. Man må se på hele trenden, ikke begynne grafen i et ekstremår og måle derfra. Trenden siden 1880 er oppvarming, selv om man ser mange kortere perioder der oppvarmingen flater ut, sier han.

Når jeg leser opp påstandene fra Bergsmarks rapport, sier Samset at han har hørt det før. Det er velkjente spørsmål. Samset hadde bakgrunn som partikkelfysiker da han gikk til klimaforskning. Han sier spørsmålene fra skeptikerne er naturlige, og at han kjenner dem igjen fra da han selv begynte å sette seg inn i et nytt fagfelt.

– Det dukket opp en del grafer og tall, og jeg tenkte: «Ja, men hvordan kan dette stemme?» Det er helt naturlige spørsmål. Men de må være åpne for at det finnes naturlige svar.

Bergsmark påstår at 2014 ikke var

noe rekordår. Samset sier alle de store internasjonale temperaturbyråene har 2014 som et av sine toppår.

– Det er flisespikkeri å henge seg opp i at en eller annen viser til at det bare var det nest varmeste året etter 1998. Alle de ti varmeste årene noensinne er å finne i perioden etter 1998. Det finnes marginale forskjeller mellom målingene. Om 2014 var varmest eller nest varmest eller på tredjeplass, spiller mindre rolle. Vi er på et toppunkt, ifølge Samset.

Mange klimaskeptikere er opptatt av naturlige svingninger, at sola og jordbanen styrer, og at klimaet alltid har variert. Bergsmark skriver at «det er per nå ikke påvist empirisk fysisk sammenheng mellom økning av CO₂-konsentrasjon i atmosfæren og de observerte klimaendringene».

– Så klart er det påvist. Jeg vet ikke hva de forventer. CO₂ er en drivhusgass. Det er vi alle enige om. Mengden CO₂ i atmosfæren måles, og vi ser at det blir igjen mer CO₂ i atmosfæren enn før. Så ser vi en økning i temperatur på overflaten og nedover i havene. Noe må forårsake denne økningen. Så har forskere gått gjennom hele energiregnskapet for å finne hvor det kan komme fra. Vi har sett på solstråling, refleksjonen fra skyer... Det eneste som har endret seg nok til å kunne forklare klimaendringene, er drivhusgassene. Det sammenfaller i tid, vi vet hvor mye ekstra energi slike gasser tar opp, og vi ser at dette stemmer tallmessig. Det går opp, sier han.

ARKIVET: Trå varsomt, ellers kan det oppstå kaos i Bergsmarks gulv-arkiv.

Det finnes diskusjoner og uenighet også blant etablerte klimaforskere. Det ene spørsmålet er hvor følsomt klimaet er, altså hvor mange grader varmere utslippene vil gjøre kloden. En annen diskusjon er hvor store konsekvenser den menneskeskapte oppvarmingen vil ha. Men etablerte forskere er enige om det grunnleggende: Verden blir varmere, og temperaturen globalt har økt med rundt 0,8 grader de drøyt hundre siste årene. Klimaet endrer seg fra øverst i atmosfæren og nedover til bunnen av havene. Endringene skyldes i hovedsak økt drivhuseffekt. Den økte drivhuseffekten er skapt av mennesker. Sola er ikke år-

sak til endringene. Så finnes det alltid en eller annen som protesterer.

Og hva om den ensomme svalen som besøkte Blindern en sjeldent kald maidag i 2015 hadde rett? Hva om fysiologen og lederen for fornybarstudiet i Agder hadde et poeng?

Klima for debatt

Vitenskapshistorien er full av kverulanter som til slutt har vist seg å ha rett. Albert Einstein var en ensom sval i forferdelig mange år. Nikolaus Kopernikus snudde opp-ned på universet da han plasserte sola i midten. Det tok tjue år fra Ignaz Semmelweis lanserte teorien om at håndvask kunne få ned dødeligheten blant nybakte mødre til folk begynte å vaske hendene. Like mange år tok det fra to australske forskere lanserte teorien om at en bestemt bakterie var årsaken til magesår til folk sluttet å le av dem.

Per Arne Bjørkum er tidligere dekan ved Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Stavanger. I dag jobber han som forsker for Statoil. Han har i en kronikk i Stavanger Aftenblad hevdet at formen på klimadebatten minner om marxismedebattene på 1970-tallet: De som ikke aktivt støttet ideologien, fikk høre at de var i besittelse av en falsk bevissthet og dermed falsk innsikt.

«Klimaforkjempere er opptatt av å redde jorda fra undergangen. Klimaforskning er imidlertid ikke lett lesning, slik Marx sine skrifter heller ikke er det. Klimastandpunktet får man derfor, slik marxisten gjorde det, via en beslutning ut fra et fromt ønske om å være med på noe stort. De har valgt å stole 100 prosent på forskningen som har funnet det endelige svaret», skriver Bjørkum.

Han viser til at Gro Harlem Brundtland høsten 2008 hevdet at forskere som betvilte Klimapanelets konklusjoner, var umoralske. «Det moralske argumentet er i det siste blitt et element i den faglige debatten», skriver han.

Vitenskapshistorien er full av eksempler på outsiders som til slutt har vist seg å ha rett. Men den er trolig enda mer proppfull av outsiders som til slutt viste seg å ta feil.

FNs klimapanelers analyser har vært justert og korrigert. De er fulle av forbehold og tar høyde for at det finnes uavklarte sammenhenger. De vurderer sola, månen og andre naturlige svingninger. Og de kommer altså fram til noe ganske annet enn lederen på fornybarstudiet i Agder.

Våpenet, motivet og den skyldige

Rasmus Benestad er klimaskeptikernes rake motsetning: Han er relativt ung. Han har mørkt hår, doktorgrad og er ansatt for å forske på klima. I tillegg mener han altså at kloden er i trøbbel på grunn av menneskenes utslipp av drivhusgassen CO₂. Benestad mener Klimarealistene har misforstått masse, og at de henger seg opp i små detaljer og enkelthendelser.

– Vindmønsteret endrer seg. De tørre subtropene utvider seg. De våte tropene blir våtere. Det er lett å henge seg opp i temperatur, men det er bare ett symptom, sier han.

Han sier Stein Bergsmarks varmpause er en grov forenkling.

– Vi har ikke ett termometer for hele kloden. Vi setter sammen målinger og beregninger, og målingene har vært der hvor mennesker har vært. De har ikke vært over hav, ikke over polområdene. De siste par tiårene har temperaturøkningen vært sterkest i arktisk område. Det vet vi for vi ser at havisen smelter. Det samme gjelder Grønland. Dette fanges ikke opp av temperaturmålinger. Det finnes et mål som er bedre enn overflatetemperatur: Når vann blir varmere, utvider det seg, og isen smelter. Havnivået har steget for-

tere enn temperaturen, sier han.

Han sier de naturlige svingningene Klimarealistene mener kan forklare klimaforandringene, ikke lenger er så vanskelige å studere, og at man i dag vet at de ikke alene kan forklare forandringene vi står midt oppi.

– I dag har vi satellitter som måler solaktivitet. Siden 1952 har vi kunnet måle den kosmisk strålingen, solflekker, solas intensitet. Vi ser ikke noen endringer som kan forklare oppvarmingen som er dokumentert.

Benestad har bakgrunn som fysiker, men har måttet trenes i statistikk og meteorologi for å jobbe som klimaforsker. Han sier han reagerer på at mange av klimarealistene trækker inn på et nytt fagfelt uten ydmykhet, men med konklusjonene klar. Mange av dem er pensjonister og har god tid. De kan ha vært dyktige forskere på litt andre felt, men ikke evne å se hele bildet når det kommer til klima.

– De føler seg vel som underdogs?

– Det er ikke unaturlig. De er jo underdogs. Det er ikke de som sitter med den faglige tyngden, sier Benestad.

Han sukker.

– Vi har mordet. Vi har våpenet. Vi har offeret. Det var ingen andre til stede. Jeg forstår ikke at vi skal måtte bruke så masse tid på noen få mennesker som virker å være politisk motivert og som bare ønsker å skape

DATAENES TALE: Klimaforsker Hans Olav Hygen sjekker en temperaturmåler på Blindern. Han sier dataene de har samlet i over 100 år viser klimaendringene.

NATTARBEIDER: Stein Bergsmark sier han har viet de fleste kvelder til sine private studier de siste par årene.

usikkerhet. De får hjelp av noen gamle forskere og noen amerikanske propagandamaskiner. Vi har ikke ressurser til å stå mot dem. Vi har jobber, sier han.

Nytt fra Nasa

Så skjedde det igjen. Mens Bergsmark og kona var på ferie i Samos, kom en lett sjokkerende nyhet fra Nasa: Isen på Antarktis vokste. Den hadde vokst i masse i mange år på rad. På Facebook tolket den ene etter den andre det som bevis for at Klimapanelet hadde bommet. Jeg ble selv sittende og klø meg i hodet. Hva var dette? Hadde de ikke akkurat sagt at isen smeltet i polarområdene?

Jeg spurte Hans Olav Hygen ved Meteorologisk institutt. Jeg spurte Samset. Jeg spurte Benestad. De ga samme svar som Nasa selv oppga på sine nettsider, for dem som tok seg tid til å undersøke saken nærmere: Det er sjøisen, den som smelter om sommeren og fryser om vinteren, som har vokst. Og en av forklaringene er at det smelter så mye fastlandsis i Antarktisk, dermed renner det mer ferskvann utover, og ferskvann fryser lettere til enn saltvann når vinteren kommer tilbake. Isveksten var altså et resultat av høyere temperatur, ikke lavere.

Saken er et typisk eksempel på at kritikere henger seg opp i et enkelttil-

«Jeg måtte stokke om for å få med meg dette. Dette er en begivenhet»

**STEIN BERGSMARK,
KLIMASKEPTIKER**

felle og ikke ser helheten, sa Hans Olav Hygen. Klima er komplekst, og forandringene kan ha mange tilsynelatende snåle enkeltutslag. Niagarafallene kan fryse et år. Mai kan bli rekordkaldt. Det betyr ikke at kloden ikke er i ferd med å bli forferdelig varm.

Etter eksamen

Ferien var over for Stein Bergsmark. Mens han og kona hadde tilbrakt noen varme dager i Hellas, hadde Norge lagt bak seg den kaldeste utgaven av mai måned på lang tid.

Vi satt på kjøkkenet hjemme i huset deres på gården utenfor Tvedestrand og drakk kaffe og spiste rundstykker. Stein Bergsmark klypte opp plasten på

en boks sjokoladekjeks og rakte den over til meg.

– Ta en sånn, sa han.

– Det er ganske godt med sånn kjeks til kaffen.

Så gikk han ut av kjøkkenet og opp trappa til loftet sitt, der artiklene og hans egne rapporter lå i det private arkivet som i rett belysning kunne fortone seg som en liggende konspirasjonsvegg. Han kom ned igjen med en utskrift av en nyhetsartikkel fra nettstedet nofrakkingconsensus.com.

– Min kone minnet meg på et poeng som du bør vite om, sa han idet han satte seg.

– Isen i Antarktisk er sterkt økende. Det har det nettopp kommet en rapport om. Så der er det blitt kaldere, faktisk, sa han.

– Hva kan forklaringene være, ifølge klimaforskerne? spurte jeg.

– Det har jeg ikke gått inn på i rapporten. Forklaringen er underordnet. Det er den gjennomsnittlige atmosfæretemperaturen som er viktig, sa Bergsmark før han fortalte om en oppdatert versjon av sin rapport.

– Punktene er utformet slik at man skal kunne svare «rett» eller «galt» på dem. De vil jeg sende til Cicero. Og da vil jeg sende dem til han som heter Samset. Han har kommet med noen påstander som jeg vil be ham dokumentere, sa han.

Bergsmark og kona drev skogen sin sammen. Han fyrte mest med ved og hadde installert varmpumpe, kunne han fortelle. Det var ikke dumt å spare energi, selv om utslippene ikke var så farlige. Han sa at klimaet til enhver tid endrer seg, og at vi måtte tilpasse oss dette, selv om endringene kom på grunn av ting som var langt utenfor vår kontroll. Og selv om han mente de var sterkt overdrevet.

– Jon Gelius fortalte på Dagsrevyen i januar at 2014 var historiens varmeste år. Jeg har analysert disse dataene. Temperaturen var bare 0,13 grader høyere enn gjennomsnittet i varmpausen. Niagarafallene frøs i 2014, og mens vi har hatt det varmt her, har de hatt det beinkaldt i USA. Så det med at 2014 har vært rekordår, kan diskuteres. Jeg skal skrive en e-post til Jon Gelius og få en kommentar fra ham når jeg er ferdig med eksamen, sa han.

I etasjen over, midt i mylderet av klimaskeptiske artikler, sto en stol og en pult. På pulten, hevet en meter over det private forskningsprosjektet som dekket gulvet, lå en av eksamensopp-gavene og ventet på sensur.

Det var eksamenstid på fornybar energi-studiet. De neste nettene fikk Stein Bergsmark ta en pause fra sitt private prosjekt.